

Rakovina
a
já

Rakovina **a** **já**

aneb

OD NEMOCI K MOCI

Monika Dostálová

ALMI

© Monika Dostálová, 2010
© Nakladatelství ALMI, 2010

ISBN: 978-80-904344-8-6

I. část

Ten náraz přišel naráz. Jako blesk z čistého nebe. Ale ono čisté nebylo. Zatahovalo se a už dlouho. Jenom jsem to nechtěla vidět.

Začalo to jako v pohádce. Narodilo se děťátko.

Rodiče se těšili, povídali si o tom, jak bude krásné, chytré, milé, hodné, šikovné. Jak dokáže všechno to, co oni nedokázali. Bude se dobře učit a vystuduje vysokou školu, možná bude lékařkou, malířkou nebo klavírní virtuoskou, třeba slavným fotbalistou nebo šachistou. Bude si rozumět se svými rodiči, všichni ji nebo ho budou mít rádi. Bude všechno, co oni být jen chtěli. Bude mít všechno, co oni neměli.

Narodilo se děvčátko a rodiče mu dali jméno Monika.

Nevěděla, kde se to ocitla, nevěděla, co tu má dělat, proč tu je. Nechtěla sem. Zase všechno znovu, zase ta tíha. Ale co, nadechla se, já to zvládnu. Jsem silná. Zvládnu to. Co? Nevěděla. Všechno zapomněla a nejen, že nevěděla, co zapomněla, ale nevěděla ani, že zapomněla.

Jen si moc přála, aby ji měli všichni rádi, aby byli všichni šťastní.

Ani moc nezlobila. Zato zlobily průdušky. Bronchitidy. Černý kašel.

Byla hodná. A smutná. Vážná, říkala maminka.

Narodila jsem se v srpnu. Jsem lvice, tak se s tím poperu. Prala jsem se, většinou s kluky z ulice, věčně odřený kolena. S holkama jsem si moc nerozuměla. Hrála jsem vybíjenou a fotbal, byla jsem rychlá, mezi kluky jsem obstála. Často je strčila do kapsy. S tatínkem šachy, učil mě plavat, skákat do dálky.

Školku jsem nenáviděla. A to jsem tam chodila jen na dopoledne, od čtyř let, tehdy to jinak ani nešlo, maminka byla koneckonců doma. Starší kluci se mi posmívali: Monika – motyka. Přeprali mě, bylo to na nic. Záchodky byly společné, páchlo to tam, nejvíc mi vadilo, že jsem se tam nemohla zavřít. Ten

zápach jsem měla pořád v nose. Jen s odporem jsem jedla svačinu, kterou jsem si nosila z domu. A nesnášela jsem, když jsem musela dělat obrázky z mozaiky, z takových pitomých skleněných kuliček. A modelovat z upatlané pomíchané plastelíny. Vůbec si nepamatuji, že bychom si malovali, to jsem měla ráda. Učitelka se ani neusmála, pořád se jí na mně něco nezdálo. A nutila mě dělat kotrmelec, když jsem měla ve vlasech kovové svorky – tak se tehdy sešivala rozbitá hlava.

Jednou jsem na ulici děsně řvala, praštila jsem sebou o zem, kopala, tak moc jsem chtěla zůstat s maminkou doma. Musela jsem do školky. Maminka mně na místě nařezala. Bylo to tak nespravedlivé! A tak potupné! Já přece jen chtěla být s ní!

Ve škole bylo líp. V první třídě jsme měli pana učitele. Byl prima, až na hodiny zpěvu. Hrál na housle, my stáli na stupínku a zpívali jeden po druhém. Postavil mě do druhé řady. Jednak jsem byla velká, největší ze třídy, to mě taky trápilo, pořád jsem vyčnívala, a pak – zařadil mě do „druhého hlasu“. Mě a ještě asi čtyři kluky. Vnímala jsem to jako ponížení, potupu. Věděla jsem, že to s mým zpěvem za moc nestojí. Už nikdy mě nikdo ve škole nedonutil, abych zpívala nahlas před celou třídou, dobrovolně jsem si nechala sázet pětky. Každoročně jedničky od shora dolů a dvojka ze zpěvu. Z milosti.

Ve druhé třídě jsem začala chodit do klavíru. Rodiče měli radost.

V šesté třídě vleklý zápal plic. Jezdila jsem s kluky v říjnu na gumovém jaku.

Ale jinak jsem byla hodná. Kreslila jsem, hrála na klavír, psala básničky, hodně četla. Rodiče uvažovali o konzervatoři. Naštěstí jsem si závčas uvědomila, že nechci několik hodin denně cvičit etudy. A řekla to. Ale co teda chci? Talentové zkoušky na uměleckou průmyslovku jsem udělala, ale přijata nebyla.

Gymnázium. Najednou jsem nebyla nejlepší ve třídě! Rok trvalo, než jsem to vytáhla na nějaké čtvrté, páté místo. A těch, o jejichž náklonnost jsem stála, přibývalo. Spolužačky, profesoři.

Taneční a první láska. František. Taký hodný kluk – u nich doma Fana, ve škole Franta. Za pár měsíců řekne: „Radši už jdi domů, aby se vaši nezlobili!“

Léta to ve mně vězelo, ani jsem nevěděla proč. Má mě rád, nechce, abych měla problémy, tak co mně na tom tak vadí? Ten pocit si vybavím dodnes. Co

asi. Zas mám být hodná. Jen žádný konflikt. Žádné ohrožení. Vždyť já se toho taky bála.

Puberta se nekonala, když nepočítám akné a neustále kritizované postávání u zrcadla.

Učila jsem se, chodila spořádaně na rande, běhala se psem. Občas ještě kreslila, na klavír už skoro nehrála. Zato psala. Básničky, povídky. Do šuplíku. A deník. A četla a četla.

Co po maturitě? Psychologie? Medicína? Moc biologie, fyziky. Psát! Co tak žurnalistiku? Ale to bych musela do Prahy. Od rodičů, od Františka. To by se jim asi nelíbilo. A mně? O tom jsem pro jistotu moc neuvažovala. Filosofická fakulta nevyšla. Rok v kanceláři v továrně, kde byl zaměstnaný tatínek. Po roce právnická fakulta. Z možností, které se nabízely, ta nejpříjemnější. A pořád v koutku duše pocít, že to je vlastně jedno, že psát můžu kdekoli. A na přihlášce zdůvodnění – chci pomáhat spravedlnosti. Myslela jsem to upřímně. A byla jsem naivní. Co je to spravedlnost, o tom jsem neměla ani páru. A fakulta mně v tom moc nepomohla.

A po světě celou tu dobu chodila Rakovina. Zlá, ošklivá, hrozivá. Chodila mezi lidmi, všichni se před ní třáslí strachy a zavírali oči. Jen ať nepotká mě!

Monika se s ní poprvé potkala ve svých dvaceti letech. Ne přímo, zprostředkovala to její teta, tatínkova mladší sestra. Ta už v té době s Rakovinou žila pěkných pár let. Napřed jí dala svůj prs a postupně celé tělo. V červenci 1972 z ní zbyl uzlíček bolesti a metastáz. Než se Monika vrátila s Františkem a jeho rodiči od moře, bylo po pohřbu. A Rakovina tam stála, dívala se na Moniku a už věděla.

Zato Monika ani netušila. Dál se snažila nikoho nezklamat.

Otěhotněla jsem v prvním ročníku. Co teď? Byla jsem vyděšená.

„Vezmeme se,“ řekl Franta. „Ale jestli nechceš, jestli nechceš teď dítě, pochopím to. Já bych ho chtěl, ale bude to přece jenom víc na tobě, rozhodnou se musíš ty.“

„Jak jsi chytrá, tak jsi hloupá,“ řekla maminka.

„Vdávat se kvůli tomu nemusíš, pomůžeme ti,“ řekl tatínek.

Já neříkala nic.

Řada proplakaných nocí, hodiny v horké vaně. To jsem nikdy nikomu nepřiznala. Rozhodnout se musím sama. Rozhodla jsem se. Misku vah na straně pro dítě převážila představa interrupční komise.

Den před svatbou zkouška ze sociologie, nervy nadranc.

Chtěli jsme malou svatbu, jen rodiče, svědky. Rodina mého budoucího manžela rozhodla jinak.

„Neplač,“ říkala mi maminka. „Budeš mít uplakané miminko.“

Monika s Františkem se vzali. Narodila se jim dcera. Bydleli u rodičů, rodiče pomáhali, babička s dědou taky pomáhali. Dostudovali. František opravoval starý dům, který jim koupili rodiče, když bylo potřeba, stála Monika u míchačky, podávala cibly. Starala se o malou Katku, pak se starala její maminka a Monika chodila do práce. František pracoval dnem i nocí, za dva roky bydleli. Neměli peníze, zato dluhy ano.

Narodila se druhá dcera. A František začal jezdit na dlouhé zahraniční služební cesty. Týdny i měsíce nebyl doma. Bylo jí smutno, ale měla pocit, že kdyby mu bránila, byl by nespokojený, a to nechtěla. Pracovala v zaměstnání, na zahradě, na obci v komisi pro ochranu veřejného pořádku, starala se o děti, vařila, pekla, uklízela, šila, pletla. Byla moc šikovná. Františkova maminka říkala:

„Ty tak všechno zvládáš!“

Byla to pochvala nebo ne? Nevěděla, proč ji to dráždí. Ale zvládala dál. Byla maminka i tatínek. I to zvládala. Nebo si to jenom myslela? Nepřemýšlela o tom, na to neměla čas.

Splatili půjčky, ušetřili na auto. Taký na televizi, nový fotoaparát a kameru. Měli se pořádku rádi, ale moc spolu nebyli. Vlastně spolu nežili.

Nabídlí jí vedoucí místo. Přijala. Oddělení se rozrůstalo, práce ji bavila. Količrát, když usínala se sbírkou zákonů v ruce, si říkala, to by nešlo, kdyby byl František doma. Práce ji naplňovala. Postavení uspokojovalo. Plat rostl, prestiž a děti taky. Byla skutečně tak důležitá? Tu otázku si nikdy nepoložila, ale taky si nikdy nedovolila vyležet žádné nachlazení, chřipku, nic. Firma by bez ní nebyla. Nebo ona bez firmy?

František dál jezdil po světě. První dcera se vdala, postavíme jí dům. Nám rodiče taky pomohli.

První vnuk. Ondra.

Začaly jí trápit bolesti v zádech. Cvičení, rehabilitace, léky. Na rentgenovém snímku si paní doktorka všimla skvrny v ledvině. Nádor? Poprvé pocítila strach. Ledvinový kámen? Naštěstí to druhé.

Na urologii:

„Žádný problém, paní doktorko. Za dva dny jste doma, kámen rozbijeme. Ani to neucítíte.“

Cítila, setsakra cítila. Ale vydržela. S úsměvem. Ten ji ovšem brzy přešel. V noci ledvinová kolika. Okamžitě na operační sál, narkóza. Týden pracovní neschopnosti.

Zaměstnání, práce, práce, práce. Vzdělávat se, nové a nové předpisy, právní i firemní. A o všem si ovšem udržet přehled, nezůstat pozadu. Porady, odborná literatura, angličtina, semináře.

A samozřejmě taky dobře vypadat, občas do divadla, do společnosti, rodiče, dcery, vnuk. Všechno zorganizovat, rozhodnout, zařídit, zaplatit, vyřešit, poradit a vůbec nejrady udělat sama, protože jen tak samozřejmě nejlépe, nejrychleji, nejšikovněji. Všechno zvládnout. Být perfektní, být dokonalá. Dokonalá žena. Žena? Výkonný automat.

Bulka v prsu. Co to je? Znepokojení, strach, který si nechci připustit. Teta Marta! To nic nebude. Nějaká zduřená uzlinka nebo cysta, určitě to zmizí. Nemizí. Hledám podporu u kamarádky, lékařky. Snaží se mě uklidnit.

„Prosím tě, to nic nebude, no tak někam běž, pro jistotu.“

Ještě pár týdnů čekám. Bulka nemizí, zdá se stejná, ale nemizí. Jsem čím dál nervóznější. Volám kamaráda, lékaře.

„Jasně, domluví ti u nás vyšetření, jo, odborník, pan primář, můžeš se spolehnout.“

Pan primář je příjemný, vtipkuje.

„Prosím vás, rakovina, ve vašich prsou, kde by se tam vzala? Vždyt by se tam nevešla.“

Haha.

Palpační vyšetření. Uklidňující úsměv. Ultrazvuk.

„Buďte klidná, je to fibróza, sledujte to a přijďte se tak za tři čtvrtě roku ukázat.“

Spadne mi ze srdce balvan. Ale bulka je tam dál. Nemyslím na ni. Uplyne půl roku, tři čtvrtě. Bulka je tam. Stejná? Nejsem si jistá. A znovu strach. Nepanikař, přemlouvám se, o nic nejde. Strašně se mi nechce na kontrolu. Že strkám hlavu do písku? No jo, ale vždyt je to jen fibróza, to nic není. Odkládám to, uplynou další dva měsíce.

Poštou dojde pozvánka na preventivní mamografické vyšetření. Objednávám se. Je konec ledna 1999.

V únoru jdu na mamograf. Paní doktorce se snímek očividně nezamlouvá.

„Nechci vás vyděsit, ale pravé prso se mi vůbec nelíbí. Napíši vám doporučení do mamární komise, na příští týden.“

„To tak spěchá?“

„Podívejte se, s jistotou nemohu nic tvrdit, ale ze zkušenosti mohu říct, že je velmi pravděpodobné...“

Slyším slova, pohybuje rty. Co to říká? Slušně poděkuji, cítím na tváři úsměv. A v sobě divný klid. S papírem v ruce stojím na parkovišti. Co teď? Co bude dál? Mám rakovinu. To není panika, to je jistota. Víím to. Nasedám do auta. Co teď? Začínají se mi třást ruce. Klid. Kam teď? Do kanceláře? To ne. Domů? Tam nikdo není. František je v Itálii, holky ve škole, v práci. S někým mluvit. O tři ulice dál bydlí Františkovi rodiče. Jedu tam. Zdvořilostní návštěva, je to ještě horší. Připadám si jako loutka, usmívám se, něco povídám. Po půlhodině se zvedám, jo, už musím jet. Jedu domů. Byt je jako klec. Chodím ode zdi ke zdi. Nemám stání. Nevydržím sedět. Večer přijedou holky. Mám strach jim to říct. Nechci je vyděsit. Mlčím. Asi na mě není nic znát.

Mamární komise. Čtvrtek 14.00. Přijdu téměř přesně. Ještě netuším, jak to chodí, že časovka nic neznamená. Plná čekárna. Nikdo nemluví, ženy všeho věku, ponořené do sebe, smutné a vyděšené oči. U dveří stojí taková mladá, možná třicet, ruku na šátku, šátek na hlavě. Ach Bože! Na řadu přijdu jako poslední. Už jsou skoro tři hodiny. Pozdravím, je tam plno lidí, snad osm, samí muži. Někteří odpoví, tak na půl pusy, jeden přes rameno utrousí:

„Posadte se.“

Prohlížejí snímek.

„Odložte si! Ruce si dejte v bok, tak, a nahoru...“

Zkušené prsty mi prohmatávají prsa.

„Pane kolego, tady, sáhněte si, tady.“

Padají slova jako vyříznout, odstranit, kvadrant, stačil by jeden, vzít dva, uvidíme...

„Oblečte se, prosím.“

To se mi snad zdá!? Připadám si jako kus hovězího. Deset deka, dvacet deka.

„Takže, paní doktorko, píchneme vás takovou tlustou jehlou, odebereme vzorek tkáně. Přijdete příští středu. Na shledanou.“

Mluví se mnou fakt jak s hovězím. Asi tak i vypadám. Nezmůžu se na slovo.

Stojím na chodbě a opírám se o stěnu. Mám pocit, že s ní splývám. Připadám si stejně studená a bílá. A mám strach odlepit se od ní. Strach, že se mi podlomí nohy, že neudělám ani krok. Ale samozřejmě, že udělám. Dokonce se usměji na sestřičku, která vykoukne ze dveří, jestli ještě někdo nečeká, a zkoumavě se na mě zadívá. Z nemocnice vyjdu jako automat. Nemocnice U sv. Anny. Svatá Anna, chladno z rána. Je březnové odpoledne, svítí slunko. Moc to nevnímám, je mi zima. Jdu pomalu k autu a vytahuji z kapsy mobil.

Nejsem schopná řídit. Volám kolegu. Asi mám děsný hlas. Na nic se nevyptává, jasně, zavezu tě domů, hned jsem tam. Nasedám do auta.

„Co se děje?“

„Mám rakovinu. Jdu na operaci.“

Nadechne se a pak zas vydechne. Mlčí. Jsem vděčná, že nevede žádný jablový řeči.

„Kdybys cokoli potřebovala, řekni.“

„Jasně. Dík.“

Jsem doma. Už zase ode zdi ke zdi. Jako v kleci. Nevydržím v klidu. Přicházejí holky. Bojím se jim to říct. Jedna porodní asistentka, druhá studentka medicíny. Už je to venku. Pláču, nemůžu se ovládnout. Snaží se mě utěšit. Žádám je, aby zatím nic neřkaly babičce a dědovi, mým rodičům. Nechci jim přidělovat zbytečně starosti. Jo, dobrý, už zase jsem ta statečná holka. Jo, já vím, že to bude dobrý. Utírám slzy a usmívám se. A uklidňuji je:

„Bude to dobrý, já to zvládnu.“

V pátek přijede František. Jsou velikonoční svátky. Mám strach, jak mu to řeknu. Nechci ho vyděsit. Bude se bát. Jak jen mu to řeknu. Přijíždí v noci. Má radost, že je doma, že mě vidí. Malému Ondrovi veze obrovské čokoládové vajíčko. Mrzí ho, že se mu v autě částečně rozteklo, v Itálii bylo horko. To je tady taky, myslím si, ale mlčím. Plácáme hlouposti, smějeme se. Špatně spím. Jak mu to jen řeknu? V sobotu dopoledne už nevydržím. Něco řekne a mně začnou téct vodopády slz. Je vyděšený.

„Co je? Co se stalo? Proč pláčeš? To kvůli těm rozteklým vajíčkům? Neblázni, to přece nestojí za to.“

Hysterický smích.

„Vajíčko? Ne. Mám rakovinu.“

A je to venku. Ticho. Strašný ticho.

„Jak rakovinu?“

„No prostě rakovinu.“

„A co... a kdy... a kdo... a jak... a co ti teda řekli...“

A zase to ticho. A v očích má slzy a to já nemůžu snést. To ne. A tak zas utěšuji, to bude dobrý, vyoperuje se to a bude.

„Ne, ještě nevím kdy, jo, říkali punkce, ne, víc nevím, příští týden, snad.“

„Volala jsi Alešovi?“

Ne, Alešovi jsem zatím nevolala, jak mi tak asi pomůže, jo, zavolám.

A tak volám. Nejlepší kamarád, lékař, kapacita. Jen polkne. A hned přijede.

„Punkce? No, to bych neviděl... Zavolám klukům, poradíme se.“

Další spolužáci, lékaři. Špičky ve svých oborech. Internista, chirurg, gynekolog. Skoro konferenční hovor. Rozhodnout se musím sama, ale po poradě radí přímo operaci. A doporučují jako chirurga MUDr. Pilku a domluví konzultaci s ním. František se ptá, jestli nechci ještě zkusit nějakého léčitele. Mám pocit, že se chytá každého stébla. Jakého léčitele? Ne, žádný léčitel, žádné zkoušení. Operace. Chci se toho zbavit. Rychle. Co nejdřív. Nesnesu to v sobě. Je to Vetřelec. Brrrr. Dívá se na mě. Mlčí.

V neděli jedeme všichni do zoo. Katka s rodinou, Kristina se svým přítelem, my dva. Je teplo, svítí slunce, pohoda. Zaháním všechny myšlenky. Nejsem schopna myslet na nic jiného. Nemyslet. Vítr mi čechrá vlasy, za chvíli je mít nebudu, vypadají... a budu tu vůbec příští Velikonoce?

V úterý František odjíždí. V očích smutek a strach. Usmívám se, neboj, to zvládnou, bude to dobrý. Jo, jasně, zavolám. A potom brečím a brečím.

MUDr. Pilka je starší pán, má vlídné oči. Pilka, moc vtipný. Sedím u něho v ordinaci, prohlíží si snímek a říká:

„Opravdu jistotu budeme mít až po operaci, ale z toho, co vidím, mohu říci téměř s jistotou, že se jedná o karcinom.“

Vysvětluje mi postup operace, ptá se, jestli si budu přát, aby mě operoval osobně. Probírá možnosti, estetické dopady. Mám pocit, že to je nepodstatné. Hlavně, ať je to pryč.

Navrhuje termín operace.

Následují předoperační vyšetření, domlouvám si nadstandard, chci být na pokoji sama. Beru si týden dovolené. Kupuji nové pyžamo. Modrobílé proužky a na kapsičce malá žlutá kačenka.

Před operací se mnou mluví MUDr. Brabenec, onkolog, přichází MUDr. Pilka. Vysvětluje znovu průběh operace, vyjmou bulku, udělají „zmrzlák“ a podle výsledku budou pokračovat. Ptá se, zda bych souhlasila, v případě potřeby, s úplnou ablací prsu. Podotýká, že v případě malých prsou bývá úplná ablace z estetického hlediska někdy výhodnější, a to i s ohledem na možnost budoucí plastiky. Jistě, souhlasím, nechám to zcela na vašem rozhodnutí, pane doktore. Proč se proboha ptá? Já chci být zdravá, já chci žít, má-li to být za cenu prsu, tak ji zaplatím. Snad mi to v tu chvíli ani nedochází, jsem plná strachu a ani to si neuvědomuji. Podivný klid. Ovládám se, zvládám situaci, svůj strach? Vlastně ani nevím. Jsem v takovém zvláštním stavu. Jako kdyby se mě to netýkalo. Jakoby o mně beze mne. Otupělost?

Probouzím se z narkózy. Ještě moc nevnímám. Stojí u mě MUDr. Pilka. Usmívá se.

„Tak to máte za sebou, paní doktorko, a mám pro vás dobrou zprávu, nádor jsme odstranili důkladně, a prs se přesto podařilo částečně zachovat. Z axily jsme vyjmuli několik uzlin, metastázy tam nebyly.“

Aspoň něco. Automaticky děkuji a taky se usmívám. Nebo si to aspoň myslím.

Ležím na pokoji, užívám homeopatika, aby se jizvy dobře hojily. A jizvy na prsu i v axile se hojí, všichni mě chválí, jak to zvládám, jsem úžasná jako vždycky.

MUDr. Brabenec je mým ošetřujícím lékařem. Probírá se mnou další postup. Chemoterapie, ozařování. Ptám se, jestli je možné léčbu absolvovat při zaměstnání. Říká, že to záleží na mně, pokud budu chtít, rozloží mi chemoterapii tak, abych ji mohla absolvovat vždycky v pátek. Abych se mohla přes víkend vzpamatovat. Chci.

Ještě povinně mamární komise. Svléct v kabině. Přes místnost s mamografem k místnosti, kde zasedá komise, polonahá, ke komisi už svlečená. Jděte dál. Pozdravím, pár jich odpoví, přejedou po mě pohledem, paní doktorka pár slovy řekne, o co jde. Jděte se obléct. Posadte se. Komise rozhodla: Třikrát po třech týdnech chemoterapie plus ozařování. Dvacet pět dávek.

Při propouštění z nemocnice se ptám sestry:

„A co žehlit, můžu s tou rukou žehlit?“

Kouká na mě.

„Vy nemáte nikoho, kdo by vyžehlit?“

Ještě týden jsem na neschopence a pak se vracím do zaměstnání. Nejbližší kolegyně to vědí, kromě nich jen můj nadřízený. Nechci, aby to někdo věděl, nestojím o soucitné pohledy. Šéf je rád, že nezůstanu doma a vychází mi maximálně vstříc. Mám v podstatě volnou pracovní dobu, chodím do kanceláře ale pravidelně, většinou k osmé, kolem třetí končívám, pokud jsem unavená i dřív, kolegyně mi pomáhají. Jinak nikdo nic netuší.

Doma pomáhají obě dcery. Nemusím ani žehlit.

Začínám docházet na ozařování. Pět týdnů denně odbíhám z kanceláře. Pravá část hrudníku pomalovaná fixkou, aby mohli správně zaměřit.

„Nenoste podprsenku, jen volný bavlněný věci, pokud možno bílý. A buďte ráda, že nejste tlustá. A buďte vděčná za malý prsa.“

Proč, to pochopím, až se mi po pár dávkách začne loupat kůže kolem bradavky. A prvně v životě za své jedničky vděčná jsem. Odběry krve, markry našťestí v pořádku. Zhoršuje se krevní obraz.

„Dejte si deci červeného denně,“ radí sestřička.

Kristina se mnou jede na první chemoterapii. Nejsem si jistá, jestli budu potom schopná řídit. Sedíme na chodbě, jsou tam ještě dva manželské páry. Koukám na ně a jsem na sebe pyšná, že to zvládám bez podpory manžela. František mě navštívil v nemocnici a je dál v Itálii. Jezdí domů jednou za tři týdny na víkend.

Na další dávky už jedu sama.

Snáším chemoterapii celkem dobře. Nechutná mi moc jíst, trochu jsem zhubla. A jsem unavená. Už po dvou týdnech mi začínají padat vlasy. Po hrstech. Ráno se probudím a mám plný polštář. Kristina se mnou jede do města, koupím si plátěný klobouk a dvoje bavlněné batikované šaty. Sháníme paruku. Je horko, v obchodě téměř zkolabuju. Sedíme v kavárně na zahrádce, dávám si druhé presso, sypu do něj koňskou dávku cukru a Kristina mi masíruje ruce masážním krémem. Doma mi ojede celou hlavu strojkem. Ráno si nasadím klobouk a jedu poprosit svoji kadeřnici, aby mi pomohla vybrat paruku. Je nemocná. Věnuje se mi majitelka kadeřnictví, chvíli váhám, ale potom se jí svěřím. Velmi ochotně se mě ujímá, jdeme do obchodu s parukami, nic se nám nelíbí. Pak mě naloží do auta a veze k sobě domů. Nabízí mi paruku z přehlídky. Trochu ji upravuje. Míhádo, o něco málo tmavší, než byly moje vlasy. Sluší mi. Přeje mi brzké uzdravení. Že bude držet palce, má podobnou operaci taky za sebou, před rokem.

„My se z toho dostaneme, paní doktorko!“

O tom nepochybuji. Nechci pochybovat. Já to zvládnu.

Doma se v paruce líbím. V zaměstnání taky. Kolega u výtahu:

„Ty jo! Tobě to sluší! Nemáš novýho chlapa?“

To víš, že mám. Hahaha.

Kristina mi barví a maluje velký hedvábný šátek na turban.

V neděli odpoledne sedím v obýváku, čtu si, venku je vedro. František je doma, dělá něco na zahradě. Najednou si uvědomím, je to jako přímý zásah,

že dřív bych nikdy nedokázala takhle si v pohodě číst, zatímco on by něco dělal. V takových situacích jsem mu šla pomáhat nebo jsem něco dělala doma nebo – a to se v tu chvíli stydím přiznat i sama sobě – jsem si četla tak, aby to neviděl. A když náhodou přišel, tak jsem knížku či časopis bleskem schovala a dělala, že něco dělám. Jako malá holka! Jako když jsem chodila do školy a pod fyzikou měla schovanou detektivku.

Bože, to jsem musela dostat rakovinu, abych si mohla v neděli odpoledne číst???

Končí ozařování, pak chemoterapie a léto pomalu taky. Jdu na kontrolu. Krev je v pořádku. MUDr. Brabenc zříká, že po dohodě s primářkou radiologie doporučuje ozáření prsu na gamamedu, brachyterapii. Prs propíchnou jehličkami a ozáří zevnitř, aby se vyloučilo nebezpečí recidivy, vysvětluje. S ohledem na můj věk a tak. Na Tamoxifen jsem mladá. Věřím mu. Beru to tak, že je to potřeba. I když představa, že mi do té ubohé zbývající dolní poloviny a zjizvené horní poloviny budou bodat nějaké pitomé jehly, mě ani trochu netěší. Sestra na radiologii mně vysvětluje, že dojde k lokálnímu umrtvení, ptá se, jestli nejsem alergická na kodein.

„Ne, nejsem, vlastně nevím, nikdy mi ho nikdo nepíchal.“

„No, tak vám prs opíchají. Potom ho sevrou do takového můstku s jehlami. Ozáření netrvá dlouho, pět deset minut. Nebude to asi moc příjemný, ale nebolí to. Buďte klidná.“

Jasně, jsem klidná. Představit si to nedovedu. Naštěstí.

Na brachyterapii ovšem už moc klidná nejsem. Primářka tam není. Nějaký mladý doktor, už jsem ho viděla na radiologii, začne opichovat prs kodeinem. Občas zkouší píchat jehlou kolem. Pořád to bolí. Vidím, že mi nevěří. Další kodein. Pořád to bolí. Bolest je tupější, ale bolí. Říká, že už mi dal o polovinu víc kodeinu, než je běžné. Bolí to. Říká, že to už bude dobrý.

„Pane doktore, mě to bolí pořád. Moc.“

„To je v pořádku.“

Nevím, proč neuteču. Ležím na jakémsi stole, nade mnou se pohybuje rameno přístroje. A už vidím ten můstek. Je z průsvitné umělé hmoty. Jak do tohohle chtějí dostat mé ubohé zbytky prsu, to teda nevím. Pan doktor uchopí můstek, přitáhne ho ke mně a ... Strašně zařvu. Tak už to vím! Takhle nějak musela účinkovat švédská bota. A já to mám na prsu!!!

„No, no, no, paní doktorko!“

Tečou mi slzy, snažím se nekřičet, koušu se do rtů a modlím se. Prosím, už dost, už nemůžu.

„Už to bude, vydržte.“

Nevím, jak dlouho to trvá. Je to celá věčnost.

„Tak a je to, teď už jenom vytáhneme jehly.“

Jenom! Další nápor bolesti. Jakoby každá z těch jehel měla na konci rybářský háček. Některé nejdou ven. Mám pocit, že je rvou i s kusy masa. Bože, za co? Konečně konec. Je mi strašně zle, brní mě celé ruce, ztrácím cit v obličejí, mobilizuji poslední síly.

„Pomozte mi, je mi zle, zkolabuju.“

„Ale, ale.“

Shovívavé poplácání po tváři. Ztrácím vědomí, propadám se do tmy a z dálky slyším:

„Kyslík, honem kyslík!“

Probírám se, na obličejí kyslíkovou masku, kolem zmatek. Otvírám oči.

„No konečně,“ vydechne někdo.

Měří mi tlak. Stojí nade mnou MUDr. Brabenec, odvázejí mě na stacionář, kde jsem dostávala chemoterapii. Leží tam dvě holohlavé ženy, červená tekutina jim stéká do žil. Pokládají mě na volnou postel. Sestra mi podává vodu.

„Už je to lepší?“

MUDr. Brabenec kroutí hlavou.

„To se nám ještě nestalo.“

Je mi naprosto jedno, co se jim stalo nebo nestalo. Mně se stalo! Chci pryč. Nikdo mě nezdržuje. Buď mě mají za hysterickou ženskou, nebo něco zbadali a mají špatné svědomí. Je mi to jedno. Vstávám. Volám Kristině, aby přijela. Netroufám si jet autem sama. Přišpendlit ty bastardy k jejich podělanému můstku! Ale vlastně se ani nevztékám. Nemám sílu či co.

Tentokrát svůj čerstvý zážitek oběma dcerám barvitě líčím. Druhý den přijde Katka a říká, že se v nemocnici kolegyně divila, proč jsem si nenechala dát narkózu. Proč? Protože mě to vůbec nenapadlo. Nikdo mi ji nenabídl, neřekl, že je to možný. Já prostě vůbec netušila, do čeho jdu. A ani jsem o tom, upřímně řečeno, moc nepřemýšlela. Vlastně vůbec. Řekli mi, že je to pro mne dobré, že je to potřeba. Odmítnout? Jak bych mohla! Říct, že odmítnout jsem se neodvážila, by bylo silně přehnané. Mě taková možnost ani nenapadla!

Ve třetí třídě základní školy jsme měli paní učitelku Buchtovou. Byla to dáma a byla přísná. Moc jsem ji neprožívala a měla jsem dojem, že naše averze je vzájemná. A jednou, seděla jsem v lavici s Lidkou a moc jsem stála o její přátelství, jsem strčila Maruně přes uličku do aktovky mokrý hadr či co. Byl to Lidčin nápad. Maruna žalovala paní učitelce a ta se mě pořád dokola ptala,